

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 28.11.2003
KOM(2003) 735 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

**enligt beslut 93/389/EEG, ändrat genom beslut 1999/296/EG, om en
övervakningsmekanism för utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser i gemenskapen**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

enligt beslut 93/389/EEG, ändrat genom beslut 1999/296/EG, om en övervakningsmekanism för utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser i gemenskapen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Sammanfattning	2
2.	Medlemsstaternas uppfyllelse av rapporteringskraven	4
3.	Utvärdering av faktiska framsteg	5
4.	Utvärdering av planerade framsteg	11
5.	Utsläppsmål och minskningar i de blivande medlemsländerna och kandidatländerna..	18
	Ordlista och förkortningar	21

1. SAMMANFATTNING

Detta är den fjärde framstegsrapporten enligt beslut 93/389/EEG, ändrat genom beslut 1999/296/EG, om en övervakningsmekanism för utsläpp av koldioxid (CO₂) och andra växthusgaser i gemenskapen. I rapporten bedöms faktiska och planerade framsteg av medlemsstaterna och gemenskapen när det gäller att uppfylla förpliktelserna rörande utsläpp av växthusgaser enligt FN:s klimatförändringskonvention och Kyotoprotokollet.

Rapporten hänvisar till Europeiska miljöbyråns Environmental Issue Report *Greenhouse gas emission trends and projections in Europe* (EEA, 2003). I en övergripande bedömning beaktas effekterna av inhemska strategier och åtgärder som minskar utsläppen. Beräknade brister i utsläppsminskningar beaktar inte framtida handel med utsläppsrätter inom EG eller internationellt, och inte heller inkluderas minskningar som kan uppnås genom att använda de projektbaserade mekanismerna enligt Kyotoprotokollet (Kyotomekanismerna), gemensamt genomförande och mekanismen för ren utveckling. Inte heller inkluderas i rapporten bindning av utsläpp genom inhemska kolsänkor, en möjlig politik som uttryckligen ingick i Marrakech-överenskommelsen

För de medlemsstater som redan inlämnat uppgifter om den planerade användningen av kolsänkor och Kyotomekanismerna, utgör emellertid rapporten en preliminär bedömning av hur mycket dessa instrument skulle kunna bidra till deras mål för fördelning av bördorna. Olyckligtvis är den kvantitativa informationen från medlemsstaterna mycket begränsad. Därför kan den samlade bedömningen bara grundas på bidraget från inhemska åtgärder, med undantag för inhemska kolsänkor.

Faktiska framsteg gjorda av EG: År 2001 ökade utsläppen av växthusgaser från EU (Europeiska unionen) för andra året i rad. De uppskattas ha varit 1 % högre år 2001 än året innan. Utsläppen av växthusgaser är nu 2,1 procentenheter över Kyotoprotokollets

målriktlinje¹, vilket tydligt visar hur mycket mer ansträngningar som fortfarande krävs för att genomföra mer energiska strategier och åtgärder. Medlemsstaterna måste genomföra strategier och åtgärder på ett effektivt sätt. EG och medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs enligt europeiska klimatförändringsprogrammet (ECCP) för att uppfylla förpliktelserna enligt Kyotoprotokollet (jfr Rådets beslut 2002/358/EG, artikel 2.3).

Resultaten i medlemsstaterna är mycket varierande. Luxemburg och Sverige har minskat sina utsläpp av växthusgaser och finns nu i gruppen medlemsstater som ligger under sina mål år 2001. De flesta medlemsstaterna har sämre resultat. Mer än hälften av medlemsstaterna ligger fortfarande över sina mål. Alla dessa medlemsstater, med undantag för Spanien, har till och med ökat avståndet till sina mål mellan 2000 och 2001.

Planerade framsteg i EU: Aggregerade prognoser för medlemsstaterna tyder på att nuvarande strategier och åtgärder inte kommer att räcka för att nå EG:s Kyotomål. Prognosen som baseras på "*existerande åtgärder*" tyder på att år 2010 kommer utsläppen från EG att ha minskat med bara 0,5 % vilket innebär ett betydande gap om 7,5 % till Kyoto-målet. Siffran över beräknade framsteg för EG som helhet är betydligt sämre än den som angavs i förra årets rapport (jfr KOM(2002)702). Tyskland presenterade uppdaterade prognoser i juni 2003. Enligt dessa prognoser ligger Tyskland, som svarar för de största utsläppen av växthusgaser i EG, ligger till och med något sämre till när det gäller att nå sitt mål, trots att Tysklands prognoser förra året pekade på att målen skulle överträffas stort.

I 11 medlemsstater har ytterligare strategier och åtgärder identifierats för att uppnå förpliktelserna enligt överenskommelsen om bördefördelning. I prognoserna där dessa ytterligare åtgärder beaktas visas att sex medlemsstater skulle överträffa sina individuella åtaganden, några av dem i betydande utsträckning. På EG-nivå skulle överträffandet i dessa medlemsstater leda till minskade utsläpp av växthusgaser i EG som helhet med 7,2 % under basårets utsläpp vilket fortfarande skulle innebära ett mindre gap på 0,8 % till EG:s Kyotomål. Prognoserna måste tolkas med betydande försiktighet på grund av avsevärd osäkerhet och metodbrister, t.ex. när det gäller antagandena om ekonomisk utveckling och effektiviteten hos strategier och åtgärder som fortfarande väntar på att bli genomförda. Eftersom början på den första åtagandeperioden endast ligger fem år fram i tiden kommer det att bli viktigt att ytterligare förbättra metoderna för att beräkna strategiernas effekter inför nästa rapport.

Preliminär bedömning av effekterna av "flexibla mekanismer" i Kyotoprotokollet liksom markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk.

Sju medlemsstater rapporterade att de avsåg att använda Kyotomekanismerna för att nå sina respektive minskningsåtaganden. Dessa avsikter är emellertid preliminära och ger mer kvalitativ än kvantitativ information. På detta tidiga stadium har dessa medlemsstater identifierat åtgärder som bidrar till minskningsåtagandet med 21 miljoner ton CO₂-ekvivalenter², varav 20 miljoner ton har identifierats av Nederländerna. Det skall påpekas att Nederländerna och Österrike avsatt betydande belopp i budgeten för Kyotomekanismerna. Mer information krävs emellertid för att bedöma dessa uppskattningar.

¹ Kyotoprotokollets målriktlinje används som ett instrument för att jämföra resultaten i medlemsstaterna och i EU som helhet (se kapitel 3).

² Ekvivalenta CO₂-utsläpp är de utsläpp av andra växthusgaser, reglerade i Kyotoprotokollet, som utövar samma radiativa växthuseffekt som CO₂.

Olika medlemsstater har också rapporterat sina uppskattningar av nettoförändringar i kollagren under den första åtagandeperioden enligt artikel 3.3 i Kyotoprotokollet, och vissa om sin avsikt att redovisa aktiviteter enligt artikel 3.4 i Kyotoprotokollet rörande markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF). De rapporterade aggregerade beräkningarna av LULUCF från medlemsstaterna skulle innebära en nettobindning av 13 miljoner ton CO₂. Dessa data är emellertid preliminära, framför allt för att Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) Good Practice Guidance för LULUCF-sektorn fortfarande håller på att utarbetas.

Uppfyllelse av rapporteringskraven: Att lämna in inventeringarna vid angiven tid är fortfarande ett problem för Tyskland, Grekland, Italien, Luxemburg, Portugal och Spanien. Vidare innehåller inventeringarna från Grekland och Luxemburg betydande hål. Det har emellertid varit stadiga framsteg när det gäller medlemsstaternas rapportering om utsläppsinventeringar och inhemska strategier och åtgärder enligt EG:s övervakningsmekanism.

De blivande medlemsländerna och kandidatländerna: Alla de blivande medlemsländerna och kandidatländerna med undantag för Slovenien är på rätt spår när det gäller att uppfylla sina Kyotomål och beräknar att utsläppen år 2010 kommer att nå eller till och med vara lägre än deras Kyoto-förpliktelser i ett scenario med "*existerande åtgärder*".

Gemensamma och samordnade metoder och åtgärder: Gemensamma och samordnade metoder och åtgärder på EG-nivå är integrerade delar av EG:s ansträngningar för att nå Kyoto-målen. Framsteg har gjorts när det gäller att utveckla och anta åtgärder inom energi, transport och industri som överenskommit i den första fasen av det europeiska klimatförändringsprogrammet. Potentialen hos dessa gemensamma och samordnade metoder och åtgärder när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser har utvärderats genom expertutlåtande inom de olika arbetsgrupperna i ECCP, utan att någon modell använts. Metoderna och åtgärderna som för närvarande antagits av EG eller som föreslagits av Europeiska kommissionen skulle, om de antogs, leda till utsläppsminskningar om ca 300 miljoner ton CO₂-ekvivalenter i de 15 nuvarande medlemsstaterna, och därmed potentiellt överbrygga gapet om 7,5 % mellan prognoserna på grundval av "*existerande åtgärder*" och EG:s Kyotomål. Om denna potential kan förverkligas under den första åtagandeperioden kommer emellertid att bero på hur snabbt medlemsstaterna genomför gemenskapslagstiftning. Dessutom finns det en risk för dubbelräkning eftersom medlemsstaterna redan kan ha rapporterat en del av de potentiella minskningar av dessa strategier, som en del av sina inhemska strategier och åtgärder. Metoderna för prognoser, som omfattar hela gemenskapen, av miljöpolitikens effektivitet behöver harmoniseras ytterligare.

2. MEDLEMSSTATERNAS UPPFYLLELSE AV RAPPORTERINGSKRAVEN

EG:s uppfyllelse av rapporteringsförpliktelserna enligt UNFCCC och Kyotoprotokollet och utvärderingen av faktiska framsteg beror på om relevanta nationella inventeringar, från vilka en fullständig EG-inventering som omfattar samtliga 15 medlemsstater, sammanställs är tillgängliga i tid. Medlemsstaterna skall den 31 december varje år lämna in inventeringsuppgifter avseende det föregående kalenderåret (dvs. uppgifter för 2001 inlämnas senast den 31 december 2002). Sex medlemsstater (Tyskland, Grekland, Italien, Luxemburg, Spanien och Portugal) skickade inte in sina inventeringar i tid. Den 4 april 2001 hade emellertid samtliga medlemsstater inrapporterat uppgifter för 2001.

Uppgifternas tillgänglighet har förbättrats jämfört med föregående år. Fortfarande innehåller uppgifterna hål för Grekland (SF₆ för 1999-2001) och Luxemburg (CO₂, CH₄ och N₂O³ för 1991-1993, samt fluorkolväten (HFC), perfluorkolväten (PFC) och SF₆ för 1990-2000). Ett förfarande för att fylla hål i uppgifterna tillämpades enligt riktlinjerna för övervakningsmekanismen för Luxemburg (CO₂, CH₄ och N₂O för 1991-1993 och fluorinerande gaser för 1990-2000). Därutöver fylldes också hålen för att upprätta konsistenta dataserier för de länder som inte rapporterade fluorkolväten, perfluorkolväten och SF₆ före 1995. Uppgifter om utsläpp av CO₂, metan (CH₄) och dikväveoxid (N₂O) som används i denna rapport inkluderar inte utsläpp och upptag från LULUCF. De kvarstående metodbesluten enligt artikel 3.3 och 3.4 i Kyotoprotokollet för LULUCF bestämdes vid den sjunde konferensen för parterna till UNFCCC (COP-7) i november 2001 i Marrakech ("Marrakech-avtalen"). De heltäckande metoderna för att beräkna förändringar i kolsänkor är emellertid inte tillgängliga ännu utan håller på att utvecklas av IPCC.

De framtida effekterna av både genomförda och föreslagna strategier och åtgärder används för att bedöma de planerade framstegen mot att uppfylla förpliktelserna enligt Kyotoprotokollet. Samtliga medlemsstater lämnade prognoser för totala utsläpp av växthusgaser för 2010. Tyskland och Spanien lämnade emellertid inte prognoser för varje gas. För EU som helhet är analysen av effekterna av strategier och åtgärder endast möjlig i begränsad utsträckning eftersom Tyskland, Grekland, Luxemburg, Nederländerna, Portugal och Spanien inte lämnade in prognoser för varje sektor.

3. UTVÄRDERING AV FAKTISKA FRAMSTEG

Framsteg i Europeiska unionen som helhet

EG har förpliktat sig att minska sina utsläpp av växthusgaser med 8 % jämfört med basårnivån (utsläpp år 1990 av CO₂, CH₄ och N₂O, men år 1995 för fluorerade gaser) under Kyotoprotokollets första åtagandeperiod 2008-2012. Genom rådets beslut 2002/358/EG har en "överenskommelse om bördefördelning" träffats mellan de 15 nuvarande medlemsstaterna i enlighet med artikel 4 i Kyotoprotokollet. I avtalet anges ett särskilt mål för minskningen för varje medlemsstat (jfr EEA 2003, Kapitel 2.1, tabell 1). Det utgör också en grund för varje medlemsstat att var för sig uppfylla sina förpliktelser om EG som helhet inte skulle lyckas uppfylla sina under perioden 2008-2012.

De faktiska och planerade framstegen mäts med indikatorn "distance-to-target", som redan hade använts tidigare år som ett instrument för att visa EG:s och medlemsstaternas framgång. Den visar skillnaden mellan faktiska utsläpp av växthusgaser i EU och en tänkt målriktlinje enligt Kyotoprotokollet för EU. Målriktlinjen i Kyotoprotokollet visar den teoretiska linjära minskningen i utsläppen av växthusgaser från basårnivån fram till 2010, halvtidsåret under den första åtagandeperioden (jfr figur 1). När målriktlinjen används måste man komma ihåg att Kyotoprotokollet överenskomts 1997 och ratificerades av EG och dess medlemsstater år 2002. Vidare lanserades det europeiska klimatförändringsprogrammet först år 2000 och de strategier och åtgärder som programmet resulterade i börjar först nu att visa resultat. Trots detta är jämförelsen med målriktlinjen ett bra verktyg för att åskådliggöra utvecklingen av växthusgaser från EG och dess medlemsstater. I EEA-rapporten *Greenhouse gas emission trends and projections* (EEA, 2003) återges en detaljerad analys av utsläppstrenderna för EG och varje medlemsstat. Här sammanfattas dessa trender.

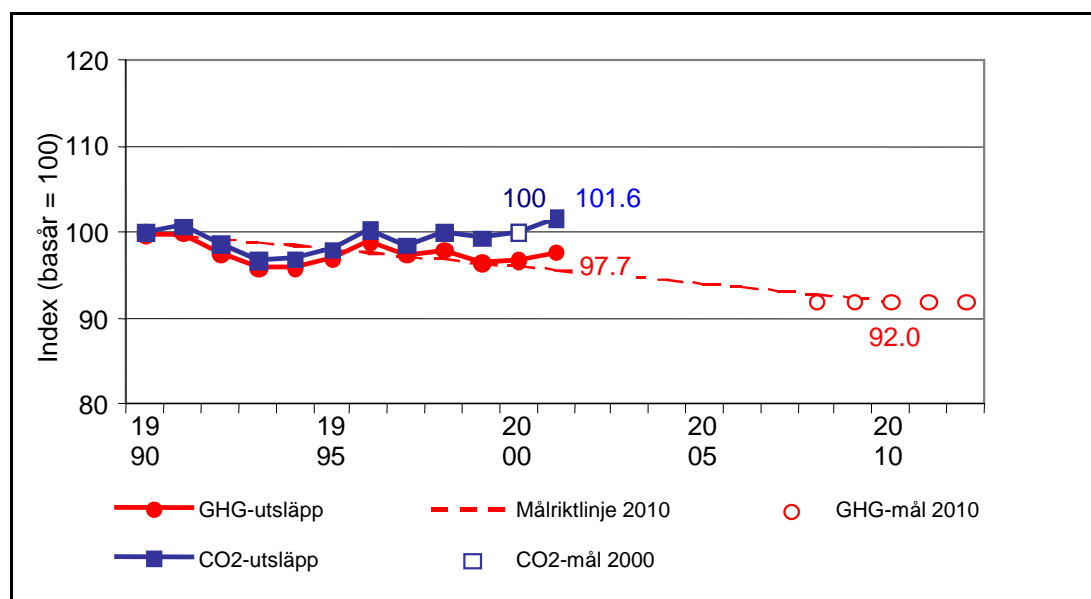
³ CH₄ = Metan, N₂O = Dikväveoxid

Utsläppen av växthusgaserna i EG minskade med 2,3 % från basårsnivån år 2001 (figur 1) och nådde en nivå av 4 108 miljoner ton CO₂-ekvivalenter. Minskningen är inte mycket mer än en fjärdedel av EG:s Kyotomål om 8 % minskning från basårsnivån till 2010. Avståndet till EG:s Kyotomål är större än i förra årets utvärdering, eftersom utsläppen av växthusgaser har ökat för andra året i rad⁴. De totala utsläppen av växthusgaser var 2,1 indexpunkter över målriktlinjen i Kyotoprotokollet år 2001 (figur 1). Det understryker vikten av ett mer kraftfullt och effektivt genomförande av existerande och ytterligare strategier och åtgärder av de medlemsstater som anges i prognosen (jfr kapitel 4) liksom de strategier och åtgärder som angivits i ECCP (se den andra ECCP-kommunikationen⁵).

Framsteg per växthusgas

Mellan olika sektorer och växthusgaser varierade trenderna avsevärt. CO₂ är den viktigaste växthusgasen i EU och svarar för 82 % av de totala utsläppen av växthusgaser år 2001. Från 2000 till 2001 ökade CO₂-utsläppen i EG med 1,6 % till den högsta nivån för CO₂-utsläpp sedan 1990, vilket är ännu mer oroande med tanke på betydelsen av denna gas för de totala utsläppen av växthusgaser. De flesta av de andra växthusgaserna har tvärtom minskat sedan 1996. Transportsektorn bidrar mest till ökningen i CO₂ (20 % över 1990 års nivå). Den näst viktigaste sektorn, 'Övriga sektorer' (huvudsakligen förbränning för energiproduktion i hushåll, men också i kommersiella och institutionsbyggnader, samt i jordbruket), har ökat sina utsläpp av växthusgaser med 3 % över 1990 års nivå.

Figur 1 Utsläpp av växthusgaser i EG jämfört med målen för 2010 (exkl. LULUCF utsläpp och bindning)

Not: Den linjära målriktlinjen i Kyotoprotokollet används för att utvärdera utsläppen av växthusgaser i EG år 2001 jämfört med EG:s Kyotomål och inte som ett approximativt värde för framtida utsläppstrender i EG.

Källa: EEA, 2003

⁴ I kommissionens framstegsrapport 2002 rapporterades en minskning om 3,5 % för utsläppen mellan basåret och år 2000, men på grund av uppdaterade uppgifter från medlemsstaterna, uppgår minskningen till 3,3 %, vilket återges i denna rapport.

⁵ http://europa.eu.int/comm/environment/climat/second_eccp_report.pdf

Utsläpp av metan (CH₄) svarar för 8 % av EU:s totala utsläpp av växthusgaser och har minskat med 21 % mellan 1990 och 2001. Huvudskälen till att utsläppen av CH₄ minskat var minskad kolbrytning, minskad deponering av fast avfall på land och tekniska åtgärder för att minska utsläppen, samt färre boskap. Utsläppen från dessa sektorer har minskat stadigt sedan 1990.

Utsläpp av dikväveoxid (N₂O), som svarar för 8 % av de totala utsläppen av växthusgaser, har minskat med 16 % mellan 1990 och 2001. De viktigaste källorna som bidragit till den stadiga minskningen i N₂O-utsläppen sedan 1990 har varit den kemiska industrin, framför allt produktionen av adipinsyra, där utsläppen minskat avsevärt på grund av tekniska åtgärder och jordbruksmark, där utsläppen minskat på grund av minskad användning av gödsel.

Utsläpp av fluorerade gas uppvisar motsatta trender: medan utsläppen av fluorerat kolväte (HFC) ökade med 11 % mellan 1995 och 2001, minskade utsläppen av perfluorkolväten (PFC) med 28 % och utsläppen av svavelhexafluorid (SF₆) låg 2001 25 % lägre än 1995. Fluorerade gaser svarade bara för 1 % av de totala utsläppen av växthusgaser år 2001. Den senaste utvecklingen från 2000 till 2001 har visat att alla utsläpp av fluorerade gaser minskar.

För mer information, se EEA 2003, kapitel 3,1.

Framsteg per sektor

En sektorsanalys har genomförts för att analysera de källor som svarar för de största bidragen till utsläppen av växthusgaser i EU och dessas utveckling mellan 1990 och 2001. De viktigaste var följande under 2001:

- CO₂-utsläpp i energiindustrin, med en andel om 27 % år 2001 av de totala utsläppen av växthusgaser. Dessa utsläpp har minskats med 2 % sedan 1990.
- CO₂-utsläpp från transporter, med en andel om 20 % år 2001 och en ökning med 20 % sedan 1990.
- CO₂-utsläpp inom 'Övriga sektorer' (huvudsakligen förbränningsprocesser i hushåll, offentliga byggnader och jordbruk) med en andel om 16 % år 2001 och en ökning med 3 % sedan 1990.
- CO₂-utsläpp från tillverkningsindustrierna och byggnadsverksamhet (huvudsakligen från kraftvärme), med en andel om 14 % år 2001 och en minskning med 9 % sedan 1990.

Dessa källor svarar för mer än tre fjärdedelar av de totala utsläppen av växthusgaser i EG och alla är resultat av bränsleförbränning. En detaljerad översikt över de viktiga källorna för växthusgaser och hur de utvecklats redovisas i EEA, 2003, kapitel 3.3.1.

Utsläppen av växthusgaser i EG har ökat mest i transportsektorn. Mellan 1990 och 2001 ökade CO₂-utsläppen från transporter med 139 miljoner ton (20 %). Dessutom har N₂O-utsläppen från transporter ökat. I transporter ingår huvudsakligen utsläpp från förbränning av fossila bränslen vid vägtransporter, inhemsk flyg samt inhemsk sjöfart och järnvägar. Huvudskälet för den höga tillväxten av CO₂-utsläpp från transporter är ökningen av vägtransportvolymerna och tillhörande bränsleförbrukning (jfr EEA 2003, kapitel 3.3.3).

Tillverkningsindustrierna och byggnadssektorn var i gengäld de sektorer som uppvisar de största minskningarna av utsläppen. Både CO₂-utsläppen från förbränning av fossila bränslen i tillverkningsindustrierna och N₂O-utsläppen från den kemiska industrin minskade med ca

57 miljoner ton CO₂-ekvivalenter, vilket ledde till en minskning med 9 % i tillverkningsindustrin sedan 1990 och med 54 % i den kemiska industrin. Ekonomisk omstrukturering efter Tysklands återförening och fortsatta förbättringar i effektivitet, också det i första hand i Tyskland, ligger bakom denna framgång för tillverkningsindustrin. Minskningarna i kemiska industrin beror på särskilda tekniska åtgärder i produktionen av adipinsyra, framför allt i Förenade kungariket, Tyskland och Frankrike (jfr EEA 2003, kapitel 3.3.2).

Andra sektorer med stora förändringar i utsläppen sedan 1990:

Flyktiga CH₄-utsläpp från fasta bränslen har minskat med 33 miljoner ton CO₂-ekvivalenter, vilket motsvarar en minskning med nästan 70 %. De bidrar emellertid bara med 0,4 % till EG:s totala utsläpp av växthusgaser. Huvudorsaken till denna stora nedgång är minskad i kolbrytning i Förenade kungariket, Tyskland och Frankrike (jfr EEA 2003, kapitel 3.3.1).

Betydande minskningar av metanutsläppen (30 miljoner CO₂-ekvivalenter eller 28 %) uppnåddes i deponering av fast avfall på land ("avfallsdeponi"), som svarar för 2 % av de totala utsläppen år 2001. Det beror huvudsakligen på åtgärder som sammanhänger med genomförandet av det europeiska direktivet om avfallsdeponering (jfr EEA 2003, kapitel 3.3.6).

Koldioxidutsläppen i energiindustrierna (produktion av elektricitet, värme och ånga) minskade med 25 miljoner ton (2 %) mellan 1990 och 2001. Det berodde till stor del på byte av bränsle från kol till gas i flera medlemsstater (framför allt i Förenade kungariket) och förbättrad effektivitet (framför allt i Tyskland). Användningen av kraftvärme har ökat till en andel om nästan 10 % i EG (jfr EEA 2003, kapitel 5.4.1). Dessutom bidrar den ökade användningen av förnyelsebara energikällor (som svarar för nästan 15 % av elkonsumtionen 2000), framför allt produktionen av vindkraft i Tyskland, Danmark och Spanien, till dessa minskningar i CO₂. Beroende på en stor ökning i utsläppen från energiindustrierna år 2001 är emellertid de rapporterade minskningarna i år ca en tredjedel mindre än dem som rapporterades året innan för perioden 1999-2000. Huvudskälen bakom ökningen som rapporterats i år är bytet av bränsle till kol med låg kolhalt i elproduktionen 2001, vilket till en del berodde på högre olje- och kolpriser och ökad efterfrågan på fjärrvärme, framför allt från hushåll (Eurostat, NewCronos databas, 2003).

I EEA, 2003, kapitel 3.3 gavs mer kvantitativ information per sektor om trenderna i utsläppen av växthusgaser för olika gaser och sektorer.

Framsteg på medlemsstatsnivå: De flesta medlemsstaterna ökade avståndet till målriktlinjen 2001 jämfört med 2000 medan Spanien minskade avståndet och Sverige ökade sitt avstånd upp till målriktlinjen. Med målriktlinjen kan varje medlemsstats framsteg utvärderas när det gäller minskning eller begränsning av jämfört med den teoretiska linjära målriktlinjen i Kyotoprotokollet för medlemsstaterna enligt överenskommelsen om bördefördelning. År 2001 var bara fem medlemsstater (Frankrike, Tyskland, Luxemburg, Sverige och Förenade kungariket) på rätt spår för att nå sina särskilda mål, dvs. de låg under eller i närheten av (Frankrike) sina målriktlinjer (tabell 1). Tio medlemsstater låg klart över sina målriktlinjer (Österrike, Irland, Spanien och Portugal avsevärt över 10 procentenheter).

Minskningarna i utsläpp sedan 1990 beror till stor del på minskningar i Tyskland och Förenade kungariket, som svarar för de största utsläppen av växthusgaser i EG (ca 40 %). År 2001 hade dessa två medlemsstater minskat sina utsläpp av växthusgaser med 313 miljoner ton CO₂-ekvivalenter jämfört med basårnivån. Tyska CO₂-utsläpp från energi- och

tillverkningsindustrierna minskade till och med med 16 % respektive 33 %. År 2001 ökade emellertid utsläppen av växthusgaser i båda dessa medlemsstater igen. Den viktigaste orsaken var ökande efterfrågan på el och lägre temperaturer utomhus under uppvärmningsperioden (vinter) jämfört med föregående år.

Italiens och Frankrikes utsläpp ligger på tredje och fjärde plats med en andel om 13 % var. År 2001 ökade Italiens utsläpp av växthusgaser mycket lite (0,3 % jämfört med 2000, vilket var lite jämfört med ökningen med 7 % år 2001 jämfört med basårnivån). Utsläppen ökade i första hand i transportsektorn och i elproduktionen.

I Frankrike ökade utsläppen av växthusgaser igen med 0,5 % jämfört med 2000, och därmed vände den tidigare nedåtgående trenden. Utsläppen låg mycket nära basårnivån. Framför allt uppnådde Frankrike stora minskningar i N₂O-utsläppen från den kemiska industrin, men CO₂-utsläppen från transporter har inte desto mindre ökat avsevärt från 1990 till 2001.

Spaniens utsläpp ligger på femte plats i EG och utgör ca 9 % av EU:s totala utsläpp av växthusgaser. År 2001 låg utsläppen 32 % över basårnivån. Spanien var emellertid den enda medlemsstaten som år 2001 minskade sina utsläpp av växthusgaser jämfört med året innan (med 1 % jämfört med 2000). Utsläppsminskningen var avsevärd i den spanska energiindustrin (CO₂-utsläppen minskade med 5 %) beroende på en stor ökning av elproduktionen i vattenkraftverk. Sektorn expanderade med mer än en tredjedel under 2001 och nådde en andel om 18 % av Spaniens totala elproduktion (Eurostat, NewCronos databas, 2003).

I EEA 2003, kapitel 3.2 återfinns mer kvantitativ information om medlemsstaternas framsteg.

Tabell 1: Utsläpp av växthusgaser i CO₂-ekvivalenter (exkl. LULUCF-utsläpp och upptag) och målen i Kyotoprotokollet för 2008-2012

	Basår ⁶ (milj ton CO ₂)	Kyotomål ⁷ enligt EG:s bördefördelning	Utsläpp av växthusgaser 2001 (milj ton CO ₂)	Förändring 2001 (i % av basårsutsläppen)	Förändring 2001 (i % av basårsutsläppen 2000)	Indikatorn "distance-to target" (indexpunkter)
Österrike	78.3	-13.0 %	85.9	+9.6 %	+4.8 %	+16.8
Belgien	141.2	-7.5 %	150.2	+6.3 %	+0.2 %	+10.5
Danmark ⁸	69.5	-21.0 %	69.4	-0.2 % (-9.0)	+1.8 %	+11.4 (+2.6)
Finland	77.2	0.0 %	80.9	+4.7 %	+7.3 %	+4.7
Frankrike	560.8	0.0 %	560.8	+0.4 %	+0.5 %	+0.4
Tyskland	1216.2	-21.0 %	993.5	-18.3 %	+1.2 %	-6.8
Grekland	107.0	+25.0 %	132.2	+23.5 %	+1.9 %	+9.8
Irland	53.4	+13.0 %	70.0	+31.1 %	+2.7 %	+23.9
Italien	509.3	-6.5 %	545.4	+7.1 %	+0.3 %	+10.7
Luxemburg	10.9	-28.0 %	6.1	-44.2 %	+1.3 %	-28.8
Nederländerna	211.1	-6.0 %	219.7	+4.1 %	+1.3 %	+7.4
Portugal	61.4	+27.0 %	83.8	+36.4 %	+1.9 %	+21.6
Spanien	289.9	+15.0 %	382.8	+32.1 %	-1.1 %	+23.8
Sverige	72.9	+4.0 %	70.5	-3.3 %	+2.2 %	-5.5
Förenade kungariket	747.2	-12.5 %	657.2	-12.0 %	+1.3 %	-5.2
EG totalt	4204.0	-8.0 %	4108.3	-2.3 %	+1.0 %	+2.1

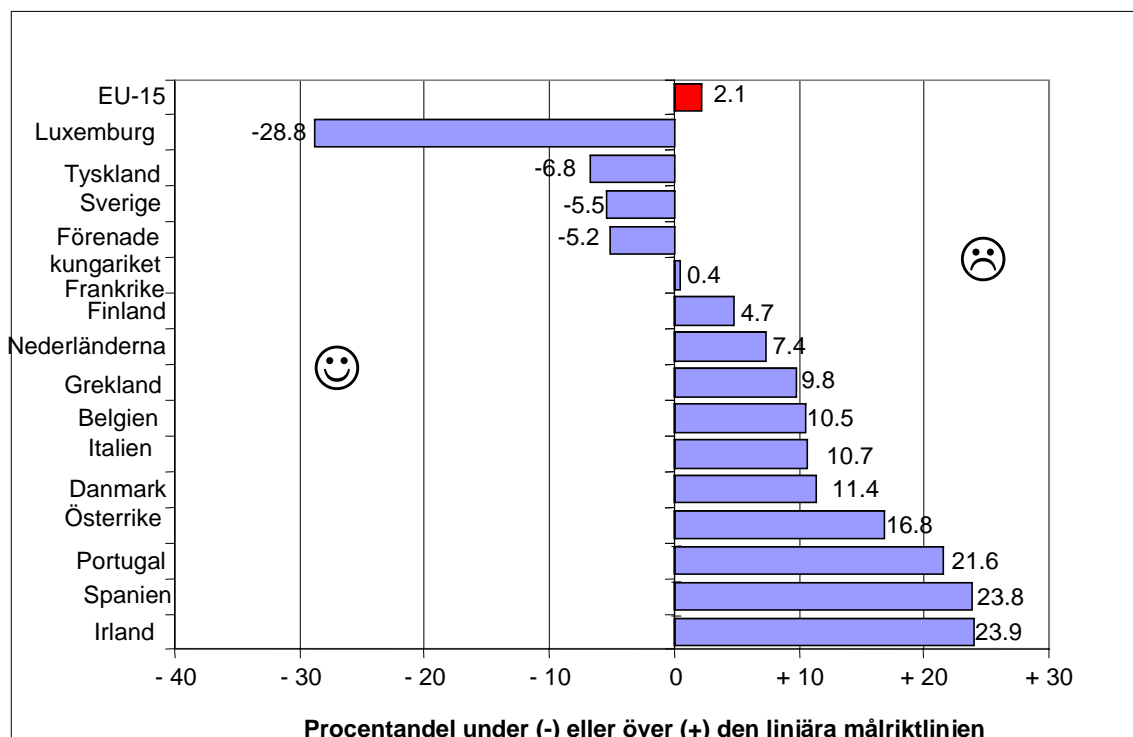
Källa: EEA, 2003

⁶ Basår för CO₂, CH₄ och N₂O är 1990. För fluorerade gaser har de flesta medlemsstaterna angivit 1995 som basår, vilket är tillåtet enligt protokollet. Därför, i denna analys av trenderna för EU:s utsläpp av växthusgaser används 1995 som basår för fluorerade gaser för samtliga medlemsstater.

⁷ I rådets beslut om EG:s godkännande av Kyotoprotokollet uttrycks de olika förpliktelseerna för medlemsstaterna som procentuell förändring jämfört med basåret. År 2006 skall respektive utsläppsnivå uttryckas i termer av ton koldioxidekvivalenter. I det sammanhanget har rådet av miljöministrar och kommissionen i ett gemensamt uttalande överenskommit att beakta bl.a. antagandena i Danmarks uttalande i samband med rådets slutsats den 16-17 juni 1998 avseende basårsutsläppen.

⁸ För Danmark anges uppgifter, som anpassats med avseende på variationer i elhandel 1990, inom parentes.

Figur 2: Indikatorer för "distance-to-target" (i indexpunkter = procent) för Kyotoprotokollet och målen rörande bördefördelning för EU:s medlemsstater

Noter:

1. "Distance-to-target" i procent (staplarna) anger avvikelserna mellan ett hypotetiskt mål (2001) och vad som faktiskt uppnåtts (2001), under antagandet att minskningen i procent av 1990 års nivå sker linjärt. Det förutsätts att medlemsstaterna uppnår sina mål helt och hållet på grundval av inhemska åtgärder och därför inkluderas inte användandet av Kyotomekanismer eller sänkor vilket är tillåtet enligt protokollet.
2. Den danska indikatorn för "distance-to-target" är +2,6 procentenheter och de danska utsläppen av växthusgaser justeras med avseende på elhandel år 1990.

Källa: EEA, 2003

4. UTVÄRDERING AV PLANERADE FRAMSTEG

I denna del jämförs de senaste prognoserna för utsläpp av växthusgaser i medlemsstaterna år 2010 (halvtidsåret i den första åtagandeperioden i Kyotoprotokollet) med deras individuella mål. Vidare jämförs aggregerade prognoser för medlemsstaterna med EG:s Kyotomål. I prognoserna som baserats på "existerande åtgärder" beaktas endast inhemska (inklusive EU:s gemensamma och samordnade) strategier och åtgärder som genomförs för närvarande, medan i prognoserna som baserats på "ytterligare åtgärder" beaktas också de strategier och åtgärder som diskuterats och som har en realistisk möjlighet att genomföras. Prognoserna kompletteras med en preliminär bedömning av Kyotomekanismernas och kolsänkornas bidrag.

Jämförelse mellan medlemsstaternas prognoser vid "existerande åtgärder" och EG:s Kyotomål

I tabell 2 som återger prognoser med "existerande åtgärder" visas hur mycket nuvarande strategier och åtgärder som genomförts av medlemsstaterna förväntas bidra till deras individuella mål och storleken på det återstående gapet. Bidragen varierar avsevärt från land till land, vilket speglar skillnader i graden av strategiutveckling mellan länder. Sverige och Förenade kungariket är de enda medlemsstaterna som förutser att de med existerande

inhemska strategier och åtgärder kommer att ha lägre utsläpp av växthusgaser 2010 än sina mål. I båda dessa medlemsstater bygger prognosen på kraften hos effektiva åtgärder som introducerats sedan Kyotoprotokollet överenskoms år 1997. Det hindrar emellertid inte andra medlemsstater från att inte uppfylla sina förpliktelser. Enligt beslut 2002/358/EEG skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla sitt individuella mål. För mer information, se EEA 2003, kapitel 2,1.

Tabell 2: Jämförelse mellan medlemsstaternas prognoser för totala utsläpp med ”existerande åtgärder” (exkl. LULUCF-utsläpp och bindning) jämfört med Kyoto-förpliktelserna.

	Basår (milj ton CO ₂) (används för bedömning av prognoser)	Individuellt mål för fördelning av bördor ⁹	Åtagande enligt bördefördelnin- gen (milj ton CO ₂)	Scenario med existerande strategier och åtgärder (milj ton CO ₂) 2010	Scenario med existerande strategier och åtgärder % förändring 2010	Gap (milj ton CO ₂)	Gap (i % av basår)
Österrike	77.2	-13.0 %	67.2	86.1	+11.5 %	+18.9	+24.5 %
Belgien	145.0	-7.5 %	134.1	167.4	+15.4 %	+33.3	+22.9 %
Danmark	69.5	-21.0 %	54.9	81.2	+16.8 %	+26.3	+37.8 %
Finland	77.2	0.0 %	77.2	89.9	+16.5 %	+12.7	+16.5 %
Frankrike	542.7	0.0 %	542.7	594.3	+9.5 %	+51.6	+9.5 %
Tyskland	1218.2	-21.0 %	962.4	977.8	-19.7 %	+15.4	+1.3 %
Grekland	107.0	+25.0 %	133.8	145.2	+35.7 %	+11.4	+10.7 %
Irland	53.8	+13.0 %	60.7	75.2	+39.8 %	+14.4	+26.8 %
Italien	521.0	-6.5 %	487.1	540.1	+3.7 %	+53.0	+10.2 %
Luxemburg	12.7	-28.0 %	9.2	9.9	-22.4 %	+0.7	+5.6 %
Nederländerna	212.0	-6.0 %	199.3	225.0	+6.1 %	+25.7	+12.1 %
Portugal	64.9	+27.0 %	82.4	91.5	+41.0 %	+9.1	+14.0 %
Spanien	207.0	+15.0 %	238.1	307.0	+48.3 %	+69.0	+33.3 %
Sverige	70.4	+4.0 %	73.2	70.9	+0.7 %	-2.3	-3.3 %
Förenade kungariket	744.7	-12.5 %	651.6	640.9	-13.9 %	-10.7	-1.4 %
EG totalt	4123.3	-8.0 %	3773.8	4102.3	-0.5 %	+328.5	+7.5 %

⁹

Se fotnot 5

I nuvarande aggregerade prognoser med ”*existerande åtgärder*” för EG visas bara en liten minskning av utsläppen av växthusgaser om 0,5 % år 2010 jämfört med basårnivån. Det leder till ett gap på 7,5 procentenheter jämfört med målet på minus 8 % (ca 329 miljoner ton CO₂-ekvivalenter) år 2010.

Resultatet är avsevärt sämre än prognoserna förra året, i vilka en minskning om 4,7 % förutsågs för EG:s utsläpp av växthusgaser år 2010. I nyligen uppdaterade prognoser från Danmark, Tyskland och Grekland uppskattas utsläppen 2010 vara högre än vad som rapporterades förra året. I gengäld förutser Österrike och Italien något lägre utsläpp 2010. Tysklands reviderade prognos (preliminär information som gavs i juni 2003) påverkar prognosen för EG avsevärt. De nya tyska prognoserna visar att Tyskland kan missa sitt mål med 15 miljoner ton CO₂-ekvivalenter. Det kontrasterar mot de föregående prognoserna från Tyskland som pekade på en överuppfyllnad om 155 miljoner ton 2010. I sina uppdaterade prognoser har Tyskland utvärderat effekterna av det klimatförändringsprogram som antogs år 2000 och strategier och åtgärder på senare tid (inkl. dem från 2002).

I prognoserna för EG med ”*existerande åtgärder*” för enskilda gaser visas att utsläppen av CO₂ beräknas öka med 4 % (huvudsakligen på grund av den beräknade stora ökningen i trafikrelaterade utsläpp). Informationen om andra växthusgaser är mindre fullständig, framför allt på grund av att Tyskland och Spanien inte rapporterade dessa uppgifter. Därför är det svårt att dra entydiga slutsatser. Minskningar förutses för CH₄ med 32 % och för N₂O med 12 % över perioden 1990 till 2010 för de länder som informerade om dessa gaser. För fluorerade gaser förutses emellertid en betydande ökning om 39 miljoner ton CO₂-ekvivalenter (98 %) år 2010 jämfört med basåret. För mer information, se EEA 2003, kapitel 4.1.

Prognoserna för utsläpp av växthusgaser från transportsektorn oroar mycket. De visar att scenariot med ”*existerande åtgärder*” leder till en ökning med ca 34 % år 2010 jämfört med 1990. Det är dock lägre än i den föregående prognosen, vilket visar att vidtagna åtgärder, t.ex. överenskommelsen med biltillverkarna om en minskning i nya passagerarfordon av CO₂-utsläppen per kilometer börjar ge resultat.

Jämförelse mellan medlemsstaternas prognoser vid ”*ytterligare åtgärder*” och EG:s Kyotomål

I prognoserna vid ”*ytterligare åtgärder*” visas att till och med med dessa ytterligare strategier och åtgärder på plats kommer inte EG att nå sitt Kyotomål. Med ytterligare åtgärder kommer EG att minska sina utsläpp av växthusgaser med 7,2 % mellan basåret och 2010, vilket fortfarande kommer att leda till ett gap om 0,8 % till Kyotomålet om -8 %. Detta resultat kan bara uppnås genom att Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Sverige och Förenade kungariket räknar med att nå eller överträffa sina mål för bördefördelning. För mer information, se EEA 2003, kapitel 4.2.

Kvaliteten hos dessa prognoser lämnar fortfarande mycket utrymme för förbättringar. Fyra medlemsstater (Tyskland, Luxemburg, Portugal och Sverige) kvantifierade inte sina ytterligare strategier och åtgärder. Sverige räknar med att existerande strategier och åtgärder är tillräckliga. I de länder som identifierat ytterligare minskningar av växthusgaser, räknar man med att dessa minskningar kommer från ytterligare minskningar i CO₂. Den övergripande kvaliteten hos de prognoser som redovisats ovan blir i allmänhet lidande av osäkerhet på grund av:

- genomförandenivå för strategier och åtgärder, samt
- metoder som använts för prognoserna och deras avrapportering.

Preliminär bedömning av hur användningen av flexibla mekanismer och kolsänkor enligt Kyotoprotokollet beaktats

För att komplettera bedömningen av framsteg genom inhemska åtgärder, sände Europeiska kommissionen ett frågeformulär till medlemsstaterna rörande deras avsikter och förberedelser för att använda Kyotomekanismerna (Artikel 6, 12 och 17 i Kyotoprotokollet) och kolsänkor (Artikel 3.3 och 3.4 i Kyotoprotokollet).

Läget när det gällde förberedelserna för att använda Kyotomekanismerna varierade avsevärt från ett medlemsland till ett annat. Sex medlemsstater (Österrike, Belgien, Nederländerna, Portugal, Spanien och Förenade kungariket) har redan beslutat att använda dessa Kyotomekanismer vid sidan av inhemska strategier och åtgärder för att uppnå sina mål för den första åtagandeperioden och två av dem har redan presenterat sina första kvantitativa uppskattningar. Nederländerna och Portugal planerar att redovisa 20 respektive 1 miljon ton CO₂-ekvivalenter per år genom att använda flexibla mekanismer. Österrike avser att redovisa upp till 50 % av sin ansträngning för att uppfylla sina förpliktelser genom flexibla mekanismer. Österrike och Nederländerna har hunnit längst i sina förberedelser för att genomföra de projektbaserade mekanismerna och har satt av betydande budgetar. Med sin beräknade användning av Kyotomekanismerna för 20 miljoner ton CO₂-ekvivalenter skulle Nederländerna sluta gapet mellan sina prognoser med "*existerande åtgärder*" och sitt mål för fördelade bördor endast om det mest optimistiska scenariot för prognoser med "*ytterligare åtgärder*" beaktas ¹⁰ Portugal, som avser att generera upp till 1,3 miljoner ton CO₂-ekvivalenter skulle endast uppnå en liten minskning av sitt gap. Dessutom gav inte Portugal någon detaljerad information om genomförandet av ett rättsligt ramverk eller något särskilt projekt.

För EU skulle dessa kvantifierade uppskattningar av Kyotomekanismernas användning av medlemsstaterna bara bidra till ca 0,5 % av basårsutsläppen. Dessa uppgifter måste dock tolkas med försiktighet eftersom bara mycket få medlemsstater så här långt angivit att de avser att redovisa gemensamt genomförande och mekanismen för ren utveckling och lämnat motsvarande uppgifter. För mer information, se EEA 2003, kapitel 6.

Medlemsstaterna skall också redovisa skogsplantering, återplantering med skog och avverkning enligt artikel 3.3 i Kyotoprotokollet. Endast fem medlemsstater (Österrike, Nederländerna, Portugal, Spanien och Förenade kungariket) lämnade emellertid årliga beräkningar för nettoförändringar i kollagren enligt artikel 3.3 i Kyotoprotokollet. Medan Österrike och Sverige väntar sig icke kvantifierade ytterligare utsläpp från sådana aktiviteter så förväntar sig Nederländerna, Portugal, Spanien och Förenade kungariket nettobindning. Avseende artikel 3.4 i Kyotoprotokollet har hittills endast tre medlemsstater beslutat att redovisa skogsskötsel.

Rapporterade aggregerade beräkningar av aktiviteter i medlemsstaterna enligt artikel 3.3 och 3.4 skulle motsvara en nettobindning om 13 miljoner ton CO₂ per år. Av detta utgörs 10 miljoner ton av skogsplantering, återplantering av skog och avverkning och 3 miljoner ton för

¹⁰ Nederländerna angav inte en särskild mängd för utsläppsreduktion utan ett intervall.

skötsel av skogs, jordbruksmark, betesmark och förnyelse av vegetationen. På EG-nivå skulle dessa aktiviteter uppgå till ca 0,3 % av basårsutsläppen.

För vissa medlemsstater skulle dessa aktiviteter bidra avsevärt till deras förpliktelser. Spanien och Portugal är de medlemsstater som mest avser att använda sig av kolsänkor, eller ”markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk” (LULUCF), och planerar att minska sina gap med ca 3 % var. Förenade kungariket räknar med att ytterligare öka sin överuppfyllnad genom dessa aktiviteter.

Uppgifterna är emellertid fortfarande preliminära och en tillförlitlig prognos för bidraget på EG-nivå är därför inte möjlig. Mer detaljerade prognoser för effekterna av sänkor är svåra att göra eftersom IPCC Good Practice Guidance för LULUCF-sektorn fortfarande är under utarbetande. Dessutom är metoderna för att redovisa LULUCF och de tillhörande budgetarna fortfarande bara i början av att utarbetas. För mer information, se EEA 2003, kapitel 7.

Gemensamma och samordnade metoder och åtgärder i EG:

I det här avsnittet görs en kort sammanfattning av aktuella gemensamma och samordnade metoder och åtgärder på gemenskapsnivå. Europeiska klimatförändringsprogrammet inrättades för att hjälpa till att identifiera de mest miljövänliga och kostnadseffektiva åtgärderna för att uppfylla EG:s mål. I ”Meddelande från kommissionen om genomförandet av första delen av det europeiska klimatförändringsprogrammet”¹¹ belystes ett åtgärdspaket som kommissionen avsåg att lägga fram 2002 och 2003. I den andra rapporten 2003 enligt europeiska klimatförändringsprogrammet¹² uppdaterades det åtgärdspaketet tillsammans med fler förslag, framför allt på områden där inga åtgärder hade föreslagits tidigare.

Enligt preliminära beräkningar av minskningspotentialen, baserade på expertbedömningar, motsvarar samtliga åtgärder som identifierats i europeiska klimatförändringsprogrammet en total potentiell utsläppsminskning om ca två gånger den mängd som krävs för att uppfylla Kyotomålet (578 till 696 miljoner ton CO₂-ekvivalenter). De lagstiftningsåtgärder som för närvarande är i kraft eller som redan föreslagits av kommissionen skulle, enligt dessa siffror, redan leda till potentiella minskningar i utsläpp om ca 300 miljoner ton CO₂-ekvivalenter. Om åtgärderna antas och genomförs av medlemsstaterna på ett heltäckande och lämpligt sätt skulle minskningspotentialen förverkligas och gapet kunna slutas mellan prognosen baserad på ”*existerande åtgärder*” och EG:s mål. I tabell 3 redovisas en översikt över framstegen i september 2003 rörande åtgärderna som föreslås i europeiska klimatförändringsprogrammet. Med hänsyn till osäkerheterna om huruvida förslag som lagt kommer att antas och genomföras, bör emellertid utvärderingen av deras potentiella bidrag behandlas med stor försiktighet.

¹¹ KOM(2001)580, 23.10.2001.

¹² http://europa.eu.int/comm/environment/climat/second_eccp_report.pdf

Tabell 3: Framsteg i gemensamma och samordnade metoder och åtgärder

Föreslagen åtgärd	Genomförande
Sektorsövergripande frågor	
Direktiv om inrättande av ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen	Antaget av rådet och Europaparlamentet ¹³
Effektivt genomförande av IPPC (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar)	Arbetet började 2003 på ett IPPC referensdokument om generiska tekniker för energieffektivitet; Arbete pågår på olika sektorsspecifika referensdokument om bästa tillgängliga teknik; Översyn av offentliggjorda referensdokument om bästa tillgängliga teknik
Koppla projektbaserade mekanismer till handel med utsläppsrätter för växthusgaser	Förslag antaget av kommissionen ¹⁴
Översyn av övervakningsmekanismen	Förslag antaget av kommissionen ¹⁵
Energi	
Direktiv om beskattning av energiprodukter	Antaget av rådet ¹⁶
Direktiv om byggnaders energiprestanda	Antaget av rådet och Europaparlamentet ¹⁷
Direktiv om främjande av el från förnybara energikällor	Antaget av rådet och Europaparlamentet ¹⁸
Förslag om ett ramdirektiv om krav på ekologisk effektivitet för energianvändande produkter	Förslag antaget av kommissionen ¹⁹

¹³ 2003/87/EG av den 13.10.2003, EUT L 275, 25.10.2003, s.32-46.

¹⁴ KOM(2003)403, 23.7.2003.

¹⁵ KOM(2003)51, 5.2.2003.

¹⁶ 2003/96/EG, EUT L 283, 31.10.2003.

¹⁷ 2002/91/EG, EGT L 1, 4.1.2003, s. 65-71.

¹⁸ 2001/77/EG, EGT L 283, 27.10.2001, s. 33-40.

¹⁹ KOM(2003)453, 23.7.2003.

Förslag om ett direktiv om energiefterfrågan	Håller på att färdigställas.
Förslag om ett direktiv om kraftvärme	Förslag från kommissionen antaget ²⁰ ; genom medbeslutande
Initiativ om ökad energieffektiv offentlig upphandling	Håller på att färdigställas.
Kampanj för att medvetandegöra allmänheten och för genomförande	Inkluderade i arbetsplanen 2003 "Intelligent energi för Europa"
Transportrelaterat	
Frivillig överenskommelse med biltillverkarna från EU, Japan och Korea om att minska det genomsnittliga CO ₂ -utsläppen från nya bilar till 140g/km år 2008/2009 (före europeiska klimatförändringsprogrammet)	Övervakas genom årlig rapport Översyn 2003/2004
Förskjuta balansen mellan olika transportsätt	Åtgärds paket, enligt vitboken om en gemensam transportpolitik ²¹
Förslag om förbättringar i användning av infrastruktur och infrastrukturavgifter	Förslag antaget av kommissionen ²²
Främjande av användningen av biobränsle för transporter	Antaget av rådet och Europaparlamentet ²³
Förslag om särskild skattelagstiftning för dieselbrännolja som används som motorbränsle för yrkesmässiga ändamål och om tillnärmningen av punktskattesatserna för bensin och dieselbrännolja	Förslag antaget av kommissionen ²⁴
Förslag om beviljande av ekonomiskt gemenskapsstöd till förbättring av godstransportsystemets miljöprestanda	Förslag antaget av kommissionen ²⁵

²⁰ KOM(2003)416,EGT C 291 E, 26.11.2002, s. 182-209.

²¹ KOM(2001)370, ISBN 92-894-0339-X

²² KOM(2003)448, 23.7.2003.

²³ 2003/30/EG, EUT L 123 E,17.5.2003, s. 42-46.

²⁴ KOM(2003)410, 24.7.2002.

²⁵ Förordning (EG) nr 1382/2003/EG, EUT L 196, 02.08.2003, s. 1-6.

Jordbruk	
Gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättandet av vissa stödsystem för jordbrukare	Antagna ²⁶
Stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden till utveckling av landsbygden	Antaget ²⁷
Industri	
Förslag om lagstiftningsåtgärder om fluorerade gaser	Förslag antaget av kommissionen ²⁸

5. UTSLÄPPSMÅL OCH MINSKNINGAR I DE BLIVANDE MEDLEMSLÄNDERNA OCH KANDIDATLÄNDERNA

Utsläppen av växthusgaser de blivande medlemsländerna och kandidatländerna redovisas för basåret, 2001 och 2010 i tabell 4. De blivande medlemsländerna ingår inte i EG:s överenskommelse om bördefördelning. I stället omfattas de flesta av dem av individuella -8 % Kyotomål utom Ungern och Polen som båda har ett Kyotomål om -6 %. Cypern och Malta har inget Kyotomål. Dessutom avslöjar dessa uppgifter betydande hål och kan därför inte jämföras direkt med uppgifterna från de nuvarande medlemsstaterna. En aggregerad analys har emellertid gjorts i informationssyfte i detta avsnitt så att de övergripande trenderna i dessa 10 blivande medlemsländer och kandidatländer kan jämföras med trenderna i de 15 nuvarande medlemsstaterna.

Med undantag för Slovenien och Ungern kommer de blivande medlemsländerna och kandidatländerna att uppnå utsläpp år 2010 som ligger mycket under deras Kyotomål (EEA 2003, kapitel 4). Totala utsläppen av växthusgaser i dessa blivande medlemsländer och kandidatländer minskade med 36 % mellan basåret och 2001. År 2001 låg indikatorn "distance-to-target" för hela regionen ungefär 32 indexpunkter under den hypotetiska linjära linjen från 1990 mot målet för 2010 (figur 3). Resultaten i de blivande medlemsländerna och kandidatländerna varierar emellertid avsevärt (tabell 4). Nio länder låg under sina målriktlinjer enligt Kyotoprotokollet med indikatorer för "distance-to-target" som sträcker sig från -14 procentenheter i Ungern till -56 i Lettland. Endast Slovenien låg över sin målriktlinje med +6 procentenheter (jfr EEA 2003, kapitel 4).

Prognoserna för utsläpp av växthusgaser i de blivande medlemsländerna och kandidatländerna som återges i figur 4 baseras på den tredje nationalrapporten som inlämnades till UNFCCC sekretariatet av Bulgarien, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Polen, Slovakien och Slovenien i juni 2003. Alla dessa länder med undantag av två hade presenterat prognoser med "ytterligare åtgärder". På grundval av dessa prognoser förväntas inte Slovenien nå sitt individuella Kyotomål medan Lettland och Estland förväntas nå en överuppfyllnad av sina Kyotomål med mer än 50 %. Lagstiftningen som genomförts i de blivande medlemsländerna och kandidatländerna för att minska utsläppen av växthusgaser sammanhänger med

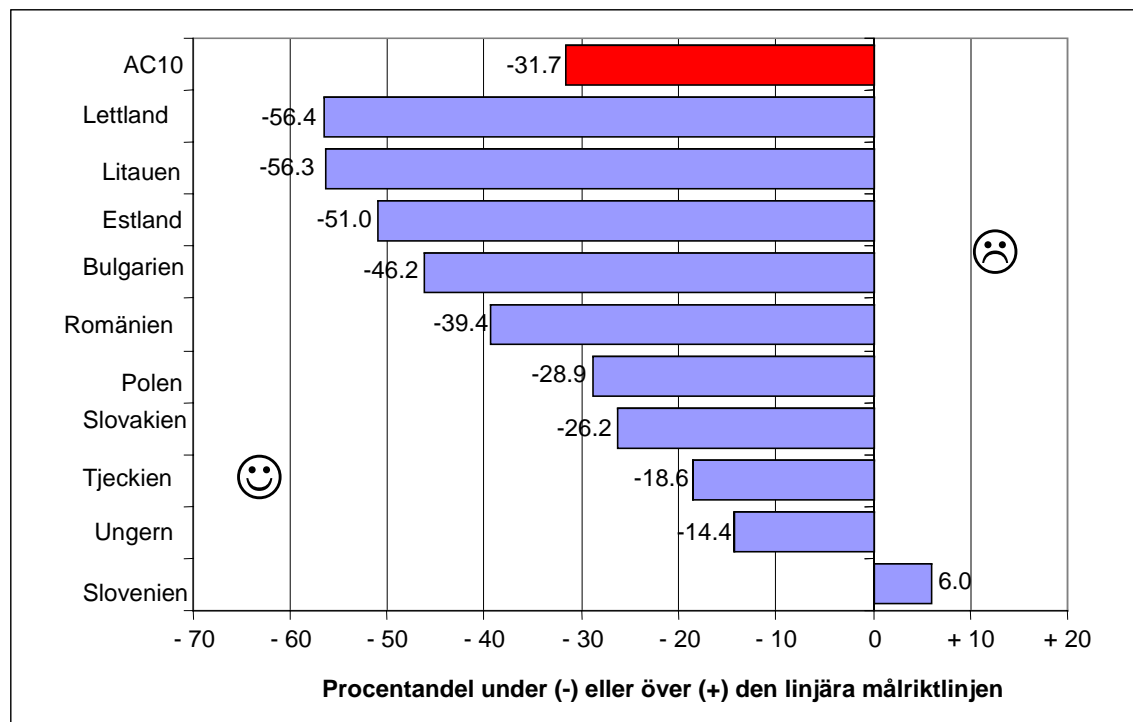
²⁶ Förordning 1782/2003, EUT L 270 av 21.10.2003, s. 1

²⁷ Förordning 1783/2003, EUT L 270 av 21.10.2003, s. 70

²⁸ KOM(2003)492, 11.8.2003.

harmoniseringen av den nationella lagstiftningen med EG-lagstiftning. Nyckelområden är energianvändning och avfallshantering (jfr EEA 2003, kapitel 4.3).

Figur 3: Indikatorer för "distance-to-target" 2001 (i procentenheter) för Kyotoprotokollet i 10 anslutande länder

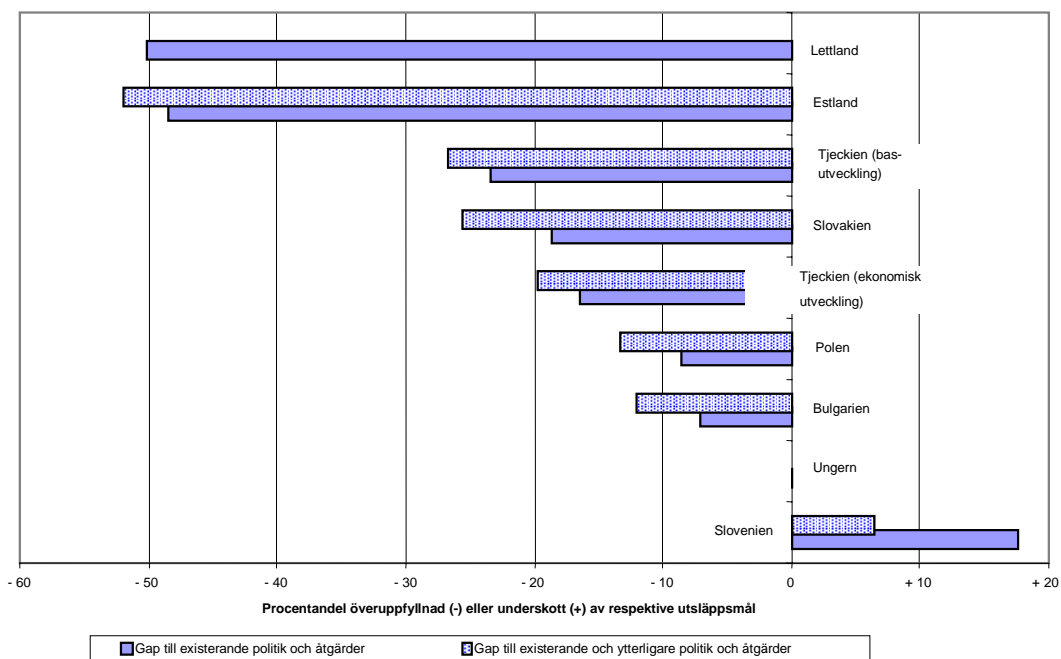
Not: Bulgarien 1999, Ungern 2000, Litauen 1998, Slovenien 1996 rapporterade inte kompletta tidsserier. För de år som saknas interpolerades värdena (i mitten av serierna) eller användes uppgifter från det sista redovisade året. Cypern och Malta inkluderas inte eftersom de inte har något Kyotomål.

Källa: EEA, 2003

Tabell 4: Faktiska och beräknade utsläpp av växthusgaser i anslutande länderna

	Basårsutsläpp av växthusgaser		Faktiska utsläpp av växthusgaser 2001 (milj ton CO ₂ -ekvivalenter)	Prognos för utsläpp av växthusgaser 2010	
	(milj ton CO ₂ -ekvivalenter)	basår		Med existerande åtgärder (milj ton CO ₂ -ekvivalenter)	Med ytterligare åtgärder (milj ton CO ₂ -ekvivalenter)
Bulgarien	157.7	1988	77.7	133.7	125.5
Tjeckien	192.1	1990	148.0	131.7	125.3
Estland	43.5	1990	19.4	18.9	17.4
Ungern	102.6	Genomsnitt 1985-87	84.3	95.6	
Lettland	29.0	1990	11.4	12.8	
Litauen	51.5	1990	20.2		
Polen	565.3	1988	382.8	394.0	372.0
Rumänien	264.8	1989	148.3		
Slovakien	72.2	1990	50.1	53.2	48.2
Slovenien	19.9	1986	20.2	22.1	19.9

Figur 4: Relativt gap (överuppfyllnad eller underskott) mellan prognoser och mål för 2010 för blivande medlemsländer och kandidatländer

ORDLISTA OCH FÖRKORTNINGAR

Faktiska framsteg	Faktiska framsteg mäts genom en jämförelse mellan basårsinventeringarna och senast tillgängliga inventeringar för att fastställa faktiska utsläppstrender och genom en jämförelse med utsläppsmålen på medlemsstatsnivå och gemenskapsnivå. Utvärderingen grundas på utsläppsinventeringar i medlemsstaterna och gemenskapen.
BAT	Bäst tillgängliga teknik
CCPM	Gemensamma och samordnade metoder och åtgärder på EU-nivå
CDM	Mekanism för ren utveckling
CH ₄	Metan
CO ₂	Koldioxid
ECCP	Europeiska klimatförändringsprogrammet, ett program vars mål är att identifiera och utveckla alla nödvändiga delar i en EU-strategi för att genomföra Kyotoprotokollet
EEA	Europeiska miljöbyrån
EEA, 2003	Rapporten <i>Greenhouse gas emission trends and projections</i> från EEA år 2003, vilken används som bakgrundsdokument för denna rapport
EG	Europeiska gemenskapen
EG:s överenskommelse om bördefördelning	I Kyotoprotokollet till UNFCCC anges olika bindande utsläppsmål för ett antal parter, inklusive den Europeiska gemenskapen (EG). EG överenskom att minska sina utsläpp av växthusgaser med 8 % år 2008-2012 jämfört med 1990 års nivåer. Detta övergripande mål har fördelats på differentierad grund bland enskilda medlemsstater enligt rådets beslut 2002/358/EG.
GHG	Växthusgaser som omfattas av Kyotoprotokollet
HFC	Fluorerat kolväte
IPCC	Mellanstatliga panelen för klimatförändringar
JI	Gemensamt genomförande
LULUCF	Markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk

Övervakningsmekanism	Övervakningsmekanismen är ett instrument för att korrekt och återkommande bedöma framstegen som gjorts för att uppfylla gemenskapens åtaganden enligt Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och Kyoto-protokollet
N ₂ O	Dikväveoxid
PFC	Perfluorkolväten
Planerade framsteg	Planerade framsteg bedöms genom utvärdering av ytterligare (planerade eller som diskuteras för närvarande) strategier och åtgärder på både nationell och gemenskapsnivå och genom en jämförelse mellan utsläppsprognoserna för 2010 och utsläppsmålen på medlemsstaternas nivå och gemenskapsnivå. Utvärderingen grundas på utsläppsprognoser i medlemsstaterna och gemenskapen.
SF ₆	Svavelhexafluorid
Sänkor	Avser varje process, aktivitet eller mekanism som upptar växthusgaser, en aerosol eller en föregångare till en växthusgas från atmosfären
Källa:	Avser varje process eller aktivitet som släpper ut en växthusgas, en aerosol eller en föregångare till en växthusgas i atmosfären
UNFCCC	Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring